

Károsítóhelyzet alakulása, növényvédelmi előrejelzés Zala megye, 2023.04.24-05.01.

Időjárás: A múlt héten folytatódott a lassú felmelegedés a megyében. Eső 2-3 nap hullott (20-30 mm), 28.-án dió nagyságú jéggel, mely helyenként jelentős károkat okozott. A minimum hőmérsékletek továbbra is alacsonyak voltak (1,8-9,5 °C között), a maximumok 14,6-19,7 °C között változtak, időnként nagy volt a napi hőingás és jelentős volt a páralecsapódás (2-3 nap erős szél fújt, amely a párát hamar felszárította).

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA

Növényfenológia: Őszi árpa: kalászhányás kezdete-kalászhányás, őszi búza: (2)-3 nóduszos állapot, zászlóslevél kiterülése.

A jég helyenként a gabona táblákat is károsította, a levelek hosszirányú szabdalásával.

Károsítók:

Az enyhe időjárás és a felázott talajok fokozott párolgása következtében a betegségek számára kedvező, párás mikroklíma alakult ki a gabona állományokban, ezért a még nem védett táblákon a betegségek intenzív terjedése figyelhető meg az érzékeny növényeken.

Őszi búzán a **szeptóriás fertőzöttség** nem változott jelentősen (az egyszer már védett táblákon). A fertőzöttség legfeljebb közepes mértékű maradt az alsó leveleken (26-50 %-os felületi fertőzöttség).

A **sárgarozsda** fertőzöttség **növekedett** őszi búzán, fajtától/hibridtől és természetesen technológiától függően láthatóak a tünetek, de mostanra sajnos a legtöbb táblán fellépett a betegség. A **közepes-erős mértékű fertőzöttség folt-szerűen** jellemző egy-egy táblán belül, ezek a foltok azonban jelentős fertőzési forrásként szolgálnak majd a következő napokban (1-2. fotó). A szeles, csapadékos, párás, (nagy napi hőingadozás következtében páralecsapódás) hűvös időjárás kedvez a betegség számára ezért a **védekezést haladéktalanul el kell végezni a fertőzött táblákon!** A védekezés javasolt, ha az állomány ~10 %-a fertőzött a betegség által, a levélfelület 1-5 %-ának érintettségével.

1-2. fotó: Sárgarozsda erős mértékű fellépése őszi búzában (2023.05.01)

A sűrűbb, fejlettebb állományú őszi búzában a **lisztharmat** fertőzöttség is kritikus szintre emelkedett. A szár alsó részén valamint a növények középső zónájában már a leveleken is **gyakori a közepes mértékű fertőzöttség** (3-4. fotó). A táblák szemléje és a mielőbbi védekezés javasolt!

3-4. fotó: Lisztharmat erősödő tünetei őszi búzán (2023.05.01)

Őszi árpában a lisztharmat és törperozsda tünetei visszaszorultak. Egy-egy állományban azonban a **sárgarozsda** tünetei szórványosan megfigyelhetők. A levélbetegségek általában az alsó levelekre korlátozódtak és szintén egy-egy táblán lehet találkozni a **rinhospóriumos levélfoltosság** (5. fotó) gyenge de erősödő mértékű tüneteivel.

5. fotó: Rinhospóriumos levélfoltosság őszi árpán (2023.05.01)

A **vetésfehérítő bogarak** jelenléte továbbra is jelentős, de a rovarölőszeres kezelésben 1-2-szer részesített táblákon kártételi küszöbszint alá szorult. A bogarak kopulálása folyamatos és tömeges, ahogy a tojásrakás is. Az eddig lerakott tojások szinte „eltűntek”, valószínűleg az időjárás volt kedvezőtlen az embrionális fejlődéshez, keléshez. Feltételezhető, hogy a korábban sötét színű tojásokból kikelő kis lárvák elpusztultak (az éjszakai hőmérsékleti értékek még mindig alacsonyak, többnyire 7-8 fok alattiak) vagy a tojások életképessége csökkent a környezeti vagy egyéb okokból kifolyólag.

A táblák szemléje még mindig indokolt, most már elsősorban **őszi búzában**, ott ugyanis az egyedszám (közvetlen védekezés előtt), **20-120 db imágó/10 hcs. Védekezés javasolt.**

Őszi búzában a **levéltetvek** gyenge mértékű fertőzőtsége nem erősödött. Elszórtan kis kolóniák láthatóak, melyek a vetésfehérítő bogár elleni védekezéssel kiiktathatók.

ŐSZI KÁPOSZTAREPCE

Növényfenológia: A repce állományok virágzása a becő kötődés folyamatos (a fővirágzaton ~80-90 %-os virágzás tapasztalható).

A **jég** a repce állományokban számottevő kárt okozott, a virágzati tengely letörésével és a virágok leverésével. A tábla széleken (nem védett sávokban) a száruk törése, sérülése általános (dió nagyságú jég) (6-7. fotó).

6-7. fotó: Jég kár őszi káposztarepcén (2023.04.29.)

Károsítók:

A **repcefénybogár** egyedszáma a védett táblákon kártételi küszöbszint alatti, máshol 60-120 db imágó/10 hcs. A kártételi veszélyt azonban a virágzás csökkenti.

A **repcebecő-ormányos** betelepődése folyamatos, de számuk továbbra is alacsony, habár kissé emelkedő, 5-7 db imágó/10 hcs. mennyiséggel. A táblák folyamatos szemléje és a védekezés javasolt.

A csapadékos, párás időjárás kedvez a repce betegségek fertőzéséhez. A **szklerotíniás rothadás, a fómás betegség és az alternáriás betegség elleni védekezések** elvégzése javasolt, azok növekvő fertőzésveszélye miatt. A jégveréssel sújtott állományokban különösen fontos a mielőbbi beavatkozás!

KUKORICA, NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: talaj előkészítés, vetés.

A vetés után a magról kelő egy-és kétszikű gyomnövények ellen a preemergens gyomirtások megkezdése mielőbb javasolt.

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA

Növényfenológia:

Cseresznye, meggy, szilva: kötődés-kis gyümölcsök;

Alma, körte: virágzás második fele, kötődött termések;

Károsítók:

Almában a **varasodás** fertőzéshez a múlt héten is kedveztek az esős napok, tünetek még nem láthatóak. A fertőzésre érzékeny fenológiai stádiumok és az esős napok miatt a megelőző védekezés javasolt.

A **lisztharmat** fertőzöttség többnyire gyenge mértékű az ültetvények többségén (főleg nagyüzemi ültetvényekben), de kissé mindenütt erősödött. Házi kertben a betegség nagyobb arányú megjelenése tapasztalható, érzékeny fajtán közepes fertőzöttséggel. A lisztharmat elsődleges tünetmegjelenéséhez és a további fertőzésekhez kedvez az időjárás, a fertőzési nyomás közepes-magas, ezért a védekezés indokolt.

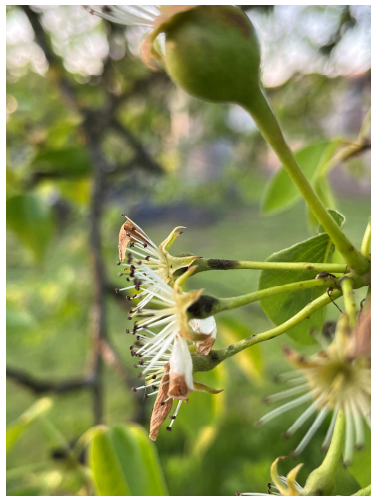
Az **erwíniás hajtáselhalás** (tűzelhalás) fertőzésveszélye továbbra is alacsony, de lassan növekvő. A megelőző védekezések elvégzése továbbra is javasolt az ültetvényekben, tekintve hogy a virágzás még tart, elhúzódó.

Almában a **levélpirosító levéltetű** kártétele gyenge mértékű, nem erősödött. Az **almalevél-aknázómoly** rajzása minimálisra csökkent, folyamatos (4-5 db imágó/csapda/3 nap). Az **almamoly** feromon csapdájában megjelent az első almamoly (2023.04.29.).

Körtében a **körtelevélbolha** tojásrakása stagnál, a lárvakelés folyamatos és viszonylag lassú. A tojások és az L1-es lárvák aránya jelentős, kisebb arányú az L2-L3-as lárva stádium.

Körtében a **körtelevél-gubacsatka** felszaporodása, kártétele megkezdődött, folyamatos, főleg házi kertben jelentős.

Körtében megjelentek a **varasodás** első tünetei a virág/gyümölcs kocsányon (8. fotó). Az intenzív védelem javasolt.

8. fotó: Varasodás első tünetei körtén (2023.04.28.)

Cseresznyében, meggyben a monília tünetei a hajtásokon erősödtek. Ezek mielőbbi eltávolítása javasolt. Házi kertben növekvő, ~40-80 %-os hajtásfertőzöttség is látható.

Csonthéjasokban a **tafrinás levélfodrosodás** fertőzésveszélye közepes, a tünetek főleg nektarinon jelentősek. A betegség elleni védekezések folytatása javasolt!

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása folyamatos, növekvő (30-35 db imágó/csapda/3 nap). Hajtás kártétel nem látható az ültetvényekben. A védekezésre fel kell készülni.

Szilvában folyamatos, de kis számú a **szilvamoly** rajzása (3 db imágó/csapda/3 nap). Szilvában megjelentek a **levéltetvek** első kisebb kolóniái. A védekezésre fel kell készülni.

SZŐLŐ

Növényfenológia: rügyattanás-kisleveles állapot.

A szőlő fejlődése kissé lassú, vontatott.

A **szőlő levélatka** és **nemezes gubacsatka** fertőzöttség rendszerint góc-szerűen jellemző, legfeljebb gyenge fertőzöttség tapasztalható. Az ültetvények szemléje és indokolt esetben a védekezés megkezdése javasolt.

Megkezdődött a **tarka szőlőmoly** rajzása, egyedszáma alacsony, a rajzás vontatott.

Zalaszentlőrinc, 2023. május 1.

Tűh Annamária
előrejelző